

BROBYGGET ÖVER REXEDÄLVEN 1912-1914.

Som landsvägsbro med murade landfästen skall den vara den högsta inom häradet. Vägplanet ligger 7 meter över vanligt vattenstånd. De tunga landfästena vilar på 80 cm tjocka betongplattor. För det västra fästet måste dessutom pålas till 10 a 11 meters djup. Sträcksten till murarna sprängdes av ras och rullstensblock, det största av dessa, "DEGERSTEN" i Gröttvål, gav ett par hundra hästlass mursten jämte överbliven skrotsten. Blocket bestod av gråbrun, bandad gnejs, som var ganska svårarbetad. Men Degersten var ett naturminne av förnämligt slag, onämnt av Fernow i hans beskrivningar över Värmland. Den vilade med en smal liggyta mot en berghäll och var så väl avvägd, att en man kunde sätta den i vaggning med en kraftig slana. Någon tid före brobygget hade en stenarbetare från trakten sprängt bort ett stycke av blocket och därmed var jämnviktsläget rubbat. Degersten skulle ha varit fridlyst men vem tänkte på det. 1909 års lag om naturskydd var ej vidare känd. Lagbasen, en synnerligen klok och präktig person, var ej Gunnarskogsbo och torde ha saknat intresse för fornminnesvård, huvudsaken för honom och för arbetslaget var att få mursten.

Ett bättre stenbrott påträffades på en plats intill Gunnern som kallas Törs. Därifrån hämtades mursten till halva bron. En egendomligt varvig gnejs, rik på rödaktig fältspat, lätt att klyva och grovhugga. Fyllnadssten till landfästena sprängdes ur berget ovanför bron. Denna är bastant murad i jämna skikt och kan betraktas som en god exponent av brobyggnadsteknik före den armerade betongens tidevarv. Järnkonstruktionen i ETT 20 meters spann levererades av Motala Mekaniska Verkstad. Vid eventuell omändring av vägen borde bron helt eller tillväsentlig del sparas såsom ett verkligt byggnadsminne.

Arbetet med fördämningar och pålning leddes av schaktmästare A.G.Johansson, Trotakan, vilken även hade överinseende med det övriga byggnadsarbetet. Murarbasen Albert Svensson samt de flesta stenarbetarna var hemmahörande i Köla.

Svensson var en mycket skicklig yrkesman samt en glad och trevlig arbetskamrat.

Samtidigt med bron anlades en ny tillfartsväg å östra sidan och därmed hade gamla brant Rexedgatan tjänat ut. Den var helt belägen inom Stommen, och namnet betecknar den inhängande vägen (gatan) fram till byn Rexed. Gamla bron låg ett stycke uppströms den nya. Mitt för bron på västra sidan är landremsan mellan älven och berget så smal att den nätt och jämt rymmer den ävenledes gamla väg, som här stryker fram i rät vinkel mot gatan. Här skall för länge sedan en skenolycka ha ägt rum, med dödlig utgång för både häst och körkarl, när skjutsen i vild fart törnade mot bergväggen.

Strax söder om bron vek den äldsta vägen av från älvstranden och drog efter slutningen av Klätten upp över platån mellan Gunnern och Backsjön samt vidare över Gravåsmon, rid och klövjestigens karaktäristiska sträckning. Vid Ulvstabacken å nuvarande vägen, söder om nya bron, skall något "stygt" ha hänt i forna tider och följaktligen har det "skrömtat" på platsen. Många hästar har stannat här utan påtaglig anledning och utan att ta ett steg förr än den som körde gick fram om hästen och tittade genom betslet.

Bron var kostnadsberäknad till 27.500:- därav 8.100:- för tillfartsvägar. Bygget pågick under åren 1912-1914, fotot är från år 1913.

Faktauppgifter i texten Anders Olsson, Gravås.